

Söderköpings kommun

Program för barnkulturverksamhet i Söderköpings kommun

2009-2011

Antaget av Kommunfullmäktige 2008-09-03

Program för barnkulturverksamhet i Söderköping

Barn- och ungdomskulturverksamhet, ett kommunalt ansvarsområde

I den utredning gällande kulturskola som förelades kommunfullmäktige våren 2001 redovisades en undersökning där pedagoger inom förskola och skola, fritidsledare, föreningsledare m fl fått frågan om barn behöver kultur. Svaren var samstämmiga, barn behöver kultur för att utvecklas som människa, stärkas som individ, få uppleva lust och glädje i eget skapande och i mötet med olika kulturella uttrycksformer. I kulturverksamhet kan man utveckla talanger som inte uttrycks på annat sätt. Olika kulturella uttryck kan användas som pedagogiska hjälpmedel, ge möjlighet till att arbeta ämnesöverskridande och i grupper med olika sammansättning.

Allmänna styrdokument för barn- och ungdomskultur

FN:s barnkonvention

Sverige har ratificerat barnkonventionen som i artikel 31 fastställer:

”Konventionsstaterna erkänner barnets rätt till vila och fritid, till lek och rekreation anpassad till barnets ålder samt rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet

Konventionsstaterna skall respektera och främja barnets rätt att till fullo delta i det kulturella och konstnärliga livet och skall uppmuntra tillhandahållandet av lämpliga och lika möjligheter för kulturell och konstnärlig verksamhet samt för rekreations- och fritidsverksamhet”

Läroplan för förskola, Lpfö 98

Förskolan skall sträva efter att varje barn:

”utvecklar sin skapande förmåga och sin förmåga att förmedla upplevelser, tankar och erfarenheter i många uttrycksformer som lek, bild, rörelse, sång och musik, dans och drama”

Läroplan för grundskolan, Lpo94

Denna läroplan är även giltig för gymnasiet och gymnasiesärskolan:

”eleverna skall få uppleva olika uttryck och kunskaper. De skall få pröva och utveckla olika uttrycksformer och uppleva olika känslor och stämningar. Drama, rytmik, dans, musicerande och skapande i bild, text och form skall vara inslag i skolans verksamhet”

”varje elev skall innan de lämnar grundskolan ha utvecklat sin förmåga till kreativt skapande och fått ett ökat intresse för att ta del av samhällets kulturutbud.”

Bibliotekslag (1996:1596)

”§ 5 Inom grundskolan och gymnasieskolan skall det finnas lämpligt fördelade skolbibliotek för att stimulera skolelevernas intresse för läsning och litteratur samt för att tillgodose deras behov av material för utbildning

§ 9 Folk- och skolbiblioteken skall ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar genom att erbjuda böcker, informationsteknik och andra medier anpassade till deras behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning.”

Skapande skola (SOU 2006:45)

På regeringsnivå har man tagit fram ett stimulansbidrag "Skapande skola" på 55 milj. kronor med syftet att stärka arbetet med kultur i landets högstadielklasser fr.o.m. 2008. Motiveringen är att man ser kulturen som ett kraftfullt instrument i skolans kvalitetsarbete. Genom stimulansbidraget skapas förutsättningar för ökad samverkan mellan skola och kulturlivet, möjligheten att integrera kulturella och konstnärliga uttryck i skolans arbete bidrar till att nå kunskapsmålen i högre grad. Satsningen bygger bl a på betänkandet "Tänka framåt, men göra nu – Så stärker vi barnkulturen (SOU 2006:45).

Barnkulturverksamhet i Söderköpings kommun idag

Kulturverksamhet i organiserad form erbjuds idag genom musikskolan, bibliotek samt genom barnkulturgruppen. Inom grundskolan finns bild- och musikklasser och på gymnasieskolan estetiskt program. Därutöver anordnar förskolor, skolor, fritidsgården och föreningar enstaka kulturupplevelser.

Musikskolans målsättning är att nå så många som möjligt av Söderköpings barn för att skapa en aktiv fritid runt musik och kultur. Skolan erbjuder undervisning i flera olika instrument och i sång. Alla barn som går i år 1, 2 eller 3 har möjlighet att komma och prova instrument vid de instrumentdemonstrationer som erbjuds årligen.

Sedan 2007 har Musikskolan även en heltidstjänst som dramapedagog och bedriver ett projektinriktat arbete tillsammans med övriga lärare på musikskolan och med klasslärare. Musikskolan tar ut avgift för barnen, som kommunfullmäktige årligen fastställer.

För biblioteket är barn och ungdom en särskilt viktig målgrupp. Förutom att tillhandahålla och förmedla ett brett utbud av böcker, tidningar, tidskrifter och andra media samarbetar man med barnomsorg och skola med bokprat, medverkan vid föräldrträffar, studiedagar m m. Mål för verksamheten finns i den av fullmäktige fastställda Biblioteksplanen.

I barnkulturgruppen med kulturesekreteraren som sammankallande och utförare, finns representanter för de flesta förskolor och skolor t o m mellanstadiet. Deltagandet är frivilligt. Gruppen erbjuder terminsvis ett utbud av konserter och teaterföreläsningar som är anpassade till barnens olika åldrar. De flesta barn deltar i minst en kulturaktivitet/år. Därutöver arbetar barnkulturgruppen projektinriktat, och har bl a genomfört flera projekt med drama, bild och berättande med bidrag från Statens kulturråd.

Det finns idag inga kommunala kulturpolitiska mål eller mått, förutom biblioteksplanens, som ger barnen, oberoende av ålder och skolform, rätt att på bästa sätt ta del i utbudet ovan. Det resulterar i att barnen är beroende av pedagogers, skolledares och föräldrars intresse för och kunskap om kultur.

Det finns tydliga skillnader mellan olika dagbarnvårdare, förskolor och skolor. Ett fåtal deltar aldrig, några är mycket aktiva. Ett särskilt hinder kan skolor och förskolor som är belägna utanför stadskärnan uppleva. Dock är det inte entydigt.

Liknande skillnader finns inom musikskolan, föräldrars intresse och motivation styr.

Vision för barnkultur i Söderköpings kommun 2011

Estetiskt lärande

Vi arbetar på många olika sätt runt barn och ungdomar, så att lärandeprocessen blir något positivt och lustfyllt. Med musik, bild, drama, och dans som grund lär vi oss alla ämnen. Individens självkännet, självkänsla och medvetenhet om sina roller i gruppen ökar genom dramatiskt skapande på olika sätt och vi får en väl fungerande elevgrupp.

Vi möter professionella kulturutövare som inspirerar oss att fortsätta utvecklas och upplevelserna leder till större lust att själv musicera, dansa, måla, spela teater, göra film... Söderköping har en väl fungerande förskola och skola, där alla elever trivs och kan utvecklas efter sina egna förutsättningar. De nationella målen uppnås i hög grad.

Team som växer

Runt varje barn/elev/grupp finns ett team som växer tillsammans.

Ett kulturellt nätverk löper som en röd tråd, där man kan vara med om följande saker: Mödravård och familjecentral med musiklyssning, sång, avslappning, läsning, gymnastik... Barn i förskoleålder kan delta i barndans, sång, teaterupplevelser, bild, drama... och de lite äldre kan de fortsätta med föregående samt börja spela ett instrument.

I skolan möter barn och ungdomar duktiga pedagoger, som ser var och en som hon är, och som jobbar med drama, dans, musik och bild/film etc som en naturlig del av undervisningen.

För de som vill arbeta mer med estetiska uttrycksformer finns det olika profiler inom grundskolan. Exempel på detta kan vara musik, bild, eller något annat som det finns stort intresse för. Helst väljer alla elever någon form av profil, som gör skolarbetet roligt och intressant.

I Söderköping kan många elever i området hitta ett gymnasieprogram som passar deras intressen. Det estetiska lärandet är närvarande med körsång, ensemblespel, bild- och formprogram, film- och medieprofil, musikprofil och täta möten med professionella kulturaktörer...

Fritiden

Man kan dessutom välja att fördjupa sig i något skapande ämne på fritiden. I kommunens kulturskola kan man lära sig spela instrument, dansa, spela teater, måla, skriva böcker, sjunga, göra film, eller varför inte - laga mat...

Idrottsföreningarna har en stark ställning med duktiga tränare och på fritidsgården kan man få hjälp med lokaler för rockgruppen, rollspelet, utvecklande diskussioner, sy kläder, innebandy med gänget...

Det finns ett fritidsalternativ för alla intressen. Kammarorkester, amatörteatersällskap, olika dansgrupper, spelmannslag, körer, filmklubb, konstklubb, bokklubb, trädgårdsklubb, olika idrotter, matlagningskurs, handarbetskurs, storband, olika små musikgrupper, musiklyssningscirkel...

Mål för barnkulturverksamheten i Söderköpings kommun

Alla barn och ungdomar, 0- 20 år, skall ges möjligheter till personlig utveckling och ökat lärande genom att delta i, inspireras av och uppleva kulturell och konstnärlig verksamhet. Det kulturella utbudet skall vara skapat speciellt för barn och ungdomar, deras åsikter och önskemål skall tas tillvara när beslut fattas om kultur. De skall erbjudas likvärdiga kulturella upplevelser var än i kommunen de bor. Kommunen har ett ansvar för barns kulturmiljö och kulturdeltagande både på fritiden och inom kommunal verksamhet.

- Alla barn och ungdomar inom förskole- och skolverksamhet skall se minst en teater- och musikföreställning samt en film på biograf/år.
- De som vill spela ett instrument eller sjunga i kör skall erbjudas detta under skoldagen eller på fritiden. När undervisning i nya uttrycksformer efterfrågas skall möjlighet att anordna sådan undervisning undersökas.
- Alla barn och ungdomar skall stifta bekantskap med de kulturutövare som finns i kommunen liksom det kulturutbud i övrigt som erbjuds. De skall dessutom under sin förskole- och skoltid ges möjlighet att besöka de större kulturinstitutionerna i länet.
- Insatser skall göras för att nå barn och ungdomar där det finns särskilda behov.
- Pedagoger och andra berörda skall erbjudas olika informations- och utbildningsinsatser som syftar till att stimulera till hög delaktighet och kompetens i arbetet med kultur för barn och unga.
- Alla barn och ungdomar skall med olika kulturella metoder och program utforska Söderköpings historia. Barn från förskolan t o m gymnasiet skall minst vart tredje år få delta i guide visningar eller andra aktiviteter om Söderköpings historia
- Offentliga kulturprogram anpassade för barn skall anordnas vid ett flertal tillfällen/år.
- Ungdomar som vill arrangera egna kulturprogram skall kunna söka bidrag för detta genom ett riktat arrangörsstöd.

Organisation för att förverkliga målen

Ansvaret för verksamheten delas mellan BUN och Kommunstyrelsen. Samverkan och samarbete med fria kulturgrupper, kulturföreningar, studieförbund m fl skall alltid eftersträvas.

Arbetet planeras av en samordningsgrupp med företrädare för kulturskolan, förskola och skola, bibliotek, kommunal fritidsverksamhet, ungdomssamordnare och med kulturkontoret som sammankallande.

Genomgående är att verksamheten skall planeras så att barn och ungdomar kan komma till tals när beslut fattas, att utbudet är speciellt skapat för barn och att de ges möjlighet att både skapa själva och ta del av andra barns kulturella och konstnärliga uttryck.

Entréavgifter för offentliga barnkulturprogram skall undvikas eller vara låga.

Arbetet skall präglas av samarbete mellan pedagoger och konstnärer, stimulera det egna skapandet likväl som deltagandet i presenterad kultur inom de olika konstarterna. Projekt skall användas som en metod för att utforska olika kulturområden och kulturella redskap.

Kulturskolans uppdrag:

Kommunala musikskolan ombildad till kulturskola, svarar för frivillig undervisning inom musik, bild, dans, drama och/eller andra kulturella uttrycksformer samt för pedagoger som arbetar med undervisning och projekt inom förskola, skola och kommunal fritidsverksamhet.

Deltar i ortens kulturliv genom att anordna konserter och underhållning i egen regi eller i samverkan med andra kommunala förvaltningar och föreningar.

Stimulerar eleverna till att delta i musikgrupper och körer utanför kulturskolans regi och besöka konserter och andra kulturevenemang som erbjuds av andra arrangörer på orten.

Information och kulturs uppdrag:

Bibliotekets utbud av olika tjänster, för barn och ungdom både under skoldagen och fritiden, enligt av fullmäktige antagen Biblioteksplan.

I samråd med barnkulturgruppen, med representanter för förskolor och skolor, svara för att alla barn inom förskola och skola erbjuds ett utbud av teaterföreställningar och konserter samt ansvara för olika kulturprojekt tillsammans med förskolor och skolor.

Erbjuda barn och barnfamiljer offentliga föreställningar/kulturupplevelser.

Stödja ungdomars egna kulturarrangemang.

För Kulturskolan och Information och kultur finns ett gemensamt ansvar att kontinuerligt erbjuda kompetensutveckling i kulturpedagogiska metoder.